

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

2 מאי 2019
58810-11- ,39221-03-17
39251-03-17 ,17

פס"ד בנוגע להברחות כספים לפי חוק יחסי ממון

אסף זגורי

סגן הנשיא

התובע/הנתבע/האיש

א.כ.
ע"י עו"ד הייתם שדאפנה

- נגד -

הנתבעת/התובעת/האשה

ט.כ.
ע"י עו"ד קלאודיה שלאבנה

פסק דין

א. השאלה העיקרית שבמחלוקת:

במשפט: מה דינן של משיכות כספים על ידי אחד מבני הזוג מכספי משכורתו ללא שנגרע החיסכון הפנסיוני, ללא שנגרמה משיכת יתר וזאת מעבר לסיפוק כל צרכי המשפחה על ידי האיש?

בקצת יותר ממשפט: בין בני זוג שכירים מתעורר משבר ביחסים בשנת 2009 והם מחליטים לפתוח חשבונות בנק נפרדים ולהפקיד כל אחד את שכרו לחשבון נפרד. האיש מפרנס ממשכורתו את המשפחה,

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

אך גם מושך עשרות אלפי שקלים במזומן ללא הסבר מספק ולא ברור להיכן נעלמים הכספים ואילו האשה חוסכת את כל משכורתה באפיקי השקעה שונים. בחודש מרץ 2017 הצדדים נוקטים בהליכים ומחליטים להסדיר את איזון המשאבים, כאשר האיש דורש חלוקה שוויונית והאשה עותרת להפעיל סמכויות מיוחדות לאיזון בלתי שוויוני מכוח סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון בין בני זוג. עם מי הדין?

ב. הרקע העובדתי הרלבנטי:

1. הצדדים הינם בני זוג יהודים שנישאו זל"ז בחודש ספטמבר 1979 ויש להם 4 בנות משותפות – כולן בגירות כיום ואחת מהן שוהה בחו"ל ואין לה קשר עם האם.
2. בשנת 1992 רכשו הצדדים דירתם הנוכחית המשותפת ברחוב *** בעיר *** הנקייה כיום ממשכנתא (להלן "הבית"). שווי הדירה לפי הערכת שמאי מומחה מטעם בית המשפט הינו ₪1,350,000 (ראו חוות דעת השמאי מיום 31/7/17). בנוסף יש לצדדים תכולת דירה משותפת. האיש עזב את הדירה זה מכבר והאשה עושה בה שימוש בלעדי. לאיש טענה כי לאשה רכב מסוג טויוטה קורולה שנת 2012 שיש לאזן בחלקים שווים ואילו לאשה טענה שלאיש רכב מאזדה שיש לאזן (האיש טוען כי נרכש מכספי ירושה שקיבל ולכן אינו בר איזון).
3. שני הצדדים שכירים במשלח ידם ועיסוקם כאשר האיש עבד בבנק *** כבנקאי בתפקידים שונים ופרש לגמלאות וכיום מתפרנס מקצבאות (בעבר קיבל גם גמלה ממשד הבטחון) ואילו האשה מועסקת כעובדת סוציאלית ב***. לשני הצדדים זכויות סוציאליות, חסכונות ופקדונות שונים, ברם הפערים בין הצדדים מגיעים כמעט כדי 1,000,000 ₪ לטובת האשה, אשר חסכה מאז 2009 כמעט את כל שכרה והשקיעה אותו בניירות ערך.
4. המועד הקובע הינו 19/3/17 וזאת כעולה מהסכמות הצדדים וכן מהחלטתי מיום 26/3/17.
5. אין בין הצדדים כל הסכם ממון ועל כן מוסכם וברור, כי הסדר איזון המשאבים הקבוע בפרק ב' לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג – 1973 (להלן "החוק" או "חוק יחסי ממון") הוא זה שחל עליהם.

ג. התביעות:

6. האיש הגיש 2 תובענות כנגד האשה:

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

6.1. בתמ"ש 39221-03-17 הוא עתר לאיזון המשאבים, למתן צווי חשבונות ולהצהיר כי כל הזכויות והכספים שנצברו במהלך הנישואין משותפים וברי חלוקה באופן שוויוני. האשה מתנגדת לכך ועותרת לאיזון בלתי שוויוני הואיל ולדבריה האיש הבריא מאות אלפי שקלים ממשכורתו לצרכי הימורים או מסתור בלתי ידוע.

6.2. בתמ"ש 39251-03-17 הוא עתר לפירוק השיתוף בדירת המגורים המשותפת וברכב טויוטה קורולה הרשום ומוחזק על ידי האשה. האשה אינה מתנגדת לפירוק השיתוף ומעוניינת לרכוש את חלקו של האיש בדירה אך לדבריה החלוקה בבית לא אמורה להיות שוויונית.

7. האשה הגישה מצדה תביעה בתמ"ש 58810-11-17 להשבת מיטלטלין שלטענתה נטל האיש מהבית כאשר נסעה לארה"ב לחפש אחר בתם המשותפת (והמהווים נדוניה של בנותיהם של הצדדים) וכן להשבה של 20,000 ₪ שהיא טוענת שהסתירה בדירת הצדדים ונלקחו על ידי האיש. עוד עתרה האשה לחלוקת שווי רכב מזדה 2 שבבעלות האיש ושלטענתה נרכש מכספים משותפים ולא מכספי ירושה של אביו המנוח של האיש.

ד. טענות האשה:

8. מאחר והאיש עותר לאיזון שוויוני, ראיתי לנכון לפתוח מטענות האשה. זו טוענת כאמור, כי אין לחלק את הכספים ו/או שווי הבית שבין הצדדים בחלקים שווים אלא מבקשת כי בית המשפט יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג – 1974 הואיל ולטענתה מאז 2009 מבריא הנתבע כספים מהחשבון המשותף.

9. האשה טוענת, כי האיש מכור להימורים בהגרלות לוטו שונות, כאשר הוא משך כספים רבים שהם משותפים, לא הפקיד אותם בפנסיה או בחסכונות או במשק הבית ותחת זאת בזבז אותם בהגרלות הלוטו ללא ששיתף את האשה בזכות כלשהן.

10. האשה מוסיפה, כי האיש הסתיר מעיני מומחה שמונה מטעם בית המשפט כי הוא מחזיק בחשבון בבנק הפועלים שם קיבל תמלוגי משרד הבטחון. כן היא טוענת, כי

האיש העביר עשרות אלפי שקלים חדשים במטבע זר לחשבונות אחרים ללא הסבר סביר ו/או המיר כספים למט"ח ומשך אותם במזומן ובכך הבריח כספים ממשק הבית המשותף. טענה אחרת יש לאשה לעניין גניבת מיטלטלין מהבית וכן העברת 165,000 ₪ מהחשבון המשותף בניגוד לעמדתה.

11. האשה סבורה, כי יש לפרק השיתוף בדירת המגורים באופן לא שוויוני כיוון שהשקיעה כספים שקיבלה ירושה ואם הייתה יודעת שהאיש היה בוגד באמונה לא הייתה מסכימה לכך.

ה. טענות האיש:

12. האיש מכחיש הברחת כספים כלשהם וטוען כי טענות האשה לא הוכחו בהתדיינות זו שבין הצדדים.

13. האיש טוען, כי התנהל על בסיס מזומן והתנהלותו לא הייתה חריגה כלל. האיש נסמך על טבלה שצורפה לחוות דעת מומחה מטעם בית המשפט שם צוין כי משיכותיו היו בשנת 2009 בהיקף של 4,958 ₪ בחודש ובשנת 2010 בשיעור של 2,487 ₪ בחודש, בשנת 2011 10994 ₪ בחודש, 2012, 5902 ₪ בחודש, שנת 2013, 3803 ₪ בחודש, שנת 2014 1,282 ₪ בחודש, 2015 – 4883 ₪ בחודש, 2016 8,271 ₪ בחודש, 1/17-3/17 8271 ₪ בחודש. לדבריו, המומחה עצמו קבע כי רמת התצרוכת הסבירה בנסיבות העניין למשפחה עם רמת הכנסות כשל בני הזוג נעה בין 12500 ₪ לבין 14000 ₪ בחודש בממוצע ועל כן הסכומים תואמים. לדבריו המומחה התעלם ממשיכות שביצעה האשה לצרכיה האישיים וכן כספים שהפקיד בחזרה לחשבונות משותפים.

14. האיש טוען, כי כל צד משך כספים מחשבונותיו או מחשבון משותף ללא מחאה של הצד שכנגד. כך בעוד שהוא המיר כספים למט"ח לצרכי נסיעות משותפות לחו"ל – לטענתו, הרי שאשה משכה עשרות אלפי שקלים חדשים לצרכי מימון שכר טרחת חוקרים פרטיים לאיתור בתם המשותפת בארה"ב, נסיעה לארה"ב כולל שהות שם וכיו"ב.

15. לשיטתו, מקום שהאשה חשדה באיש או לא הסכימה לפעילות כלכלית מסוימת מטעמו הייתה חייבת למחות או לפעול משפטית או אחרת ומשלא עשתה כן יש לראות בכך הסכמה שבשתיקה לכל ההתנהלות הכלכלית שלו במהלך הנישואין.

16. האיש מכחיש התמכרות להימורים וטוען כי מילא מספרים קבועים בהגרלות לוטו ללא זכיות משמעותיות. לדבריו, האשה ידעה על כך שממלא טפסי לוטו, אף אספה אותם ושמרה אותם ובשתיקה הסכימה לכך שימשיך לפעול בכספו כראות עיניו.

17. האיש מתנגד לאיזון בלתי שוויוני לפי סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון בין בני זוג וטוען כי פעולות שנעשו בגלוי במשך עשרות שנים על ידו הן ביחס למשיכות מזומנים כדבר שבשגרה והן לעניין השתתפות בהגרלות לוטו לא יכולות לקום כדי הפרת אמון, שעה שהכל נעשה על ידו בשקיפות, להבדיל מהאשה שפעלה בסתר להסתיר הכנסותיה מעיני האיש ואף לא גילתה למומחה הפסדיה בהשקעות או משיכות שביצעה מהכספים המשותפים. לדבריו, אם כבר, אזי הוא אמור ליהנות מהפעלת סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון לעיל הואיל ואין שוויון ביציאה מהקשר בין הצדדים – הוא יצא לגמלאות ומקבל גמלה נמוכה ואילו האשה עובדת ומקבלת שכר של 13,000 ₪ בחודש.

18. לגבי רכב המאזדה טוען האיש כי נרכש מכספי ירושה של אביו המנוח כפי שאישה גם אמו מעל דוכן העדים. לדבריו חלקו בירושה היה 50,000 ₪, הרכב נרכש בסך 43,000 ₪ והיתרה שימשה עבור משק הבית המשותף. מנגד רכב הטויוטה נרכש במשותף בשנת 2015 והוא מצוי בשימושה הבלעדי של האשה ויש לאזנו.

19. לגבי הבית מבקש האיש כי תיערך התמחרות בין הצדדים לגבי מי שירכוש את הזכויות בו והוא חולק על שווי הערכת הבית על ידי השמאי. אין מקום לדבריו לחלוקה בלתי שוויונית בדירה.

ו. חוות דעת המומחה – רואה החשבון אבי כהן:

18. המומחה שמונה על ידי בית המשפט בהסכמת הצדדים ערך ביום 15/10/17 חוות דעת חשבונאית המתייחסת הן למשיכות העבר, הן לזכויות קיימות והן לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו – להלן "חוות הדעת". כן השיב המומחה על שאלות הבהרה ביום 21/10/18.

19. בתמצית חוות הדעת (עמ' 3) קבע המומחה, כי אם מבקשים לבצע איזון זכויות נכון ליום חוות הדעת הרי שעל האשה לשלם לאיש 814,619 ₪ כאשר מסכום זה יש להפחית סכומים לפי שיקול דעת בית המשפט בעניין משיכות כספי מזומן/הברחות כספים כמפורט בסעיפים ו', ד'9 לחוות הדעת. בנוסף, על הצדדים להתחלק ביתרות שבחשבון המשותף בסך 451,084 ₪ כל אחד. במידה ומדובר באיזון נכון למועד הבשלת הזכויות הרי שאז יש לערוך איזון על פי טבלה שציין המומחה בעמודים 3-4 לחוות הדעת.

20. בכל הנוגע לטענות האשה ביחס להברחת הכספים, הרי שהמומחה נתבקש לבחון את סבירות טענות הצדדים בעניין הברחות כספים מצד האיש ולהמליץ לבית המשפט דרכי פעולה והכרעה מתאימות. המומחה הותיר העניין לשיקול דעת שיפוטאי אך מסר המלצות המתבססות על התייחסותו כדלהלן:

20.1. המומחה ציין כי עד לשנת 2009 היו לבני הזוג שני חשבונות בנקים משותפים בבנק דיסקונט, האחד בחיפה ומספרו 488070 אליו העביר האיש את משכורתיו והאחר בנצרת עלית אליו העבירה האשה את משכורתיה ומספרו 056328.

20.2. ביום 18/10/2009 פתח האיש חשבון בנק חדש ונפרד בבנק מזרחי טפחות שמספרו 110106 והופקד בו שיק מכספי חשבון בנק דיסקונט 488070 בסך 165,000 ₪. הכספים בחשבון זה נמשכו במשיכות חודשיות עד לאיפוס היתרות שהיו בו במהלך שנת 2015.

20.3. ביום 30/6/2016 פתח האיש חשבון בנק חדש בבנק דיסקונט ומספרו 056328 ומאותו מועד העביר אליו את שכרו במקום לחשבון המשותף הקודם. האיש טוען כי עשה כן כיוון שהאשה הגבילה החשבון המשותף לפעולות בשתי חתימות ביוני 2016 (דבר שאושש על ידי המומחה – ראה סעיף ה.3 לחוות הדעת). המשכורות שהופקדו בחשבון זה נעו בין 9000 לבין 15000 ₪ בחודש ובנוסף לכך הופקדו בחשבון זה מזומנים (בשנת 2009 4000 ₪ בחודש בממוצע). לאחר מכן חדל האיש להפקיד מזומנים לחשבון זה למעט הפקדת מזומן בסך 30,000 ₪ ביום 13/9/11, כאשר מנגד ביום 3/3/2009 נמשכו מחשבון זה 30,000 ₪ במזומן. בחשבון זה היו 3 כרטיסי אשראי באמצעותם בוצעו תשלומים שונים וארבע תוכניות חיסכון בסה"כ בשיעור של 4500 ₪. בתאריך 18/10/2009 נמשך שיק בנקאי על סך 165,000 ₪ מהחשבון והועבר לחשבון פרטי של האיש בבנק מזרחי טפחות. סכום זה נמשך במלואו מהחשבון בבנק מזרחי טפחות במשיכות חודשיות בסך 5000 ₪ בחודש עד לאיפוס החשבון. בתאריך 21/1/15 הופקד סך של 50,000 ₪ בחשבון זה באמצעות שיק מבנק הפועלים חשבון בנק של אמו של האיש – כאשר לטענתו הדבר היה חלקו בעזבון אביו ושימש לרכישת מכונית. ביולי 2015 אופסה היתרה בחשבון זה.

גם מהחשבון הפרטי של האיש בבנק דיסקונט (488070) בוצעו משיכות במזומן מדי חודש.

בפרק ו' לחוות הדעת, מתייחס המומחה לטענות האשה בדבר הברחות כספים לכאורה מצד האיש תוך פירוט משיכות מזומן מחשבונותיו בבנק מזרחי טפחות (חשבון מס' 110106) ומבנק דיסקונט (חשבון מס' 056328, חשבון משותף 488070 וחשבון משותף 110106).

בשנת 2009 נמשכו על ידי האיש 110,500 ₪; שולמו באשראי 74,206 ₪

בשנת 2010 נמשכו על ידי האיש 29,844 ₪; שולמו באשראי 76,252 ₪

בשנת 2011 נמשכו על ידי האיש 131,933 ₪; שולמו באשראי 78,315 ₪

בשנת 2012 נמשכו על ידי האיש 70,820 ₪; שולמו באשראי 78,088 ₪

בשנת 2013 נמשכו על ידי האיש 45,635 ₪ ; שולמו באשראי 70,277 ₪

בשנת 2014 נמשכו על ידי האיש 15,380 ₪ ; שולמו באשראי 54,983 ₪

בשנת 2015 נמשכו על ידי האיש 58,593 ₪ ; שולמו באשראי 56,019 ₪

בשנת 2016 נמשכו על ידי האיש 99,250 ₪ ; שולמו באשראי 35,448 ₪

בין ינואר עד מרץ 2017 משך האיש 21,900 ₪ ; שולמו באשראי כ-17,000 ₪

לפי לוחות מס הכנסה לתצרוכת של משפחות בישראל על פי גודל וכפונקציה של רמת ההכנסות של המשפחה חיווה המומחה דעתו, כי רמת התצרוכת הסבירה/ממוצעת עבור המשפחה שבנדון צריכה להיות בין 150,000 ₪ לבין 170,000 ₪ לשנה (בחישוב חודשי ממוצע מדובר בכ-12,500 ₪ עד 14,000 ₪ בחודש וראו עמ' 21 לחוות הדעת).

המומחה סבור שקיימות מספר משיכות מזומנים בסכומים מהותיים אשר לא ניתן להן הסבר. כן טען, כי היו משיכות בתדירות גבוהה של מספר ימים בודדים בין משיכה מחשבון אחד למשנהו ובסכום של אלפי שקלים אף כאן ללא הסבר נאות מצד האיש ולפיכך המליץ המומחה, כי ככל שלא יובאו בפני בית המשפט הסברים מניחים את הדעת, הרי שיהיה נכון לאזן משיכות מזומנים אלו בין הצדדים בחלקים שווים. סך המשיכות הבלתי מוסברות של האיש נאמד על ידי המומחה בסך 172,073 ₪ כאשר סכום זה בנוי בעיקר מסכומים גדולים חד פעמיים שנמשכו במזומן על ידי האיש ללא הסברים וכמפורט בחוות הדעת.

המומחה השווה את משיכות המזומן "הסבירות" ושימוש בכרטיסי אשראי והשווה אותם לרמת תצרוכת של משפחה בת 4-5 נפשות במועדים הרלבנטיים ומצא כי סה"כ תצרוכת סבירה למשפחה עם רמת הכנסות כשל בני הזוג עומדת על כ-150,000 ₪ עד 170,000 ₪ בשנה, כלומר בין 12,500 ₪ לבין 14,000 ₪ הוצאה חודשית.

המומחה הסב תשומת לב בית המשפט לטענת האשה כי היא ניהלה את משק הבית של המשפחה בקפדנות וביעילות ועל כן לשיטתה רמת התצרוכת היתה בסך נמוך בהרבה – כ-7000 ₪ עד 8000 ₪ בחודש (ראו גם שאלות הבהרה של האשה למומחה).

המומחה הציע תחשיב שבגדרו מעל משיכות בסך כולל של 10,000 ₪ בחודש, יש לאזן המשיכה ביתר אלא אם כן תתקבלנה טענות האשה כי ההוצאה המשפחתית הממוצעת לא עברה את 7000 ₪ עד 8000 ₪ בחודש.

20.4. יצוין כי גם האשה פתחה באוגוסט 2009 או בסמוך לכך חשבון בנק פרטי משלה בבנק יהב שמספרו 6041 ואליו הפקידה את כל משכורותיה וכן היו לאותו חשבון הפקדות בודדות של שיקים ומזומנים בסכומים של אלפי שקלים בודדים מעת לעת (סעיף ה.2 לחוות הדעת). מנגד, כספים שצברה האשה נמשכו בדרך כלל במזומן ומספר פעמים נרכש במקביל מט"ח. המומחה איזן יתרות החשבון נכון למועד הקובע. יצוין כי לאשה 72,272 ₪ בחשבון הבנק שלה בבנק יהב ועוד 943,931 ₪ בניירות ערך ועוד 255,344 ₪ בפקדונות (סה"כ 1,272,582 ₪) כל זאת מעבר לזכויות פנסיוניות.

ז. מתווה נורמטיבי לדיון באיזון משאבים ובטענת הברחות כספים:

21. המדובר בתביעות רכושיות שבסופו של יום יש להכריע בהן לאור ועל בסיס החיקוק המרכזי בהקשר זה והוא חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג – 1973 (להלן "החוק" או "חוק יחסי ממון").

22. סעיפי החיקוק הרלבנטיים לענייננו הם אלה (ההדגשות שלי ולא במקור כמובן):

3" (א) לא עשו בני הזוג הסדר ממון, ואם עשו – במידה שההסכם אינו קובע אחרת, יראום כמסכימים להסדר איזון המשאבים לפי פרק זה, ויראו הסדר זה כמוסכם בהסכם ממון בעל תוקף שנתמלאו בו הוראות סעיף 2.

העדר תוצאות במשך הנישואין

4. אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני.

הזכות לאיזון בפקיעת הנישואין (תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט....

....

(תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(ג) בסעיף זה, "כלל נכסי בני הזוג" – לרבות זכויות עתידיות לפנסיה, פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכונות.

מימוש הזכות לאיזון

6. (א) לצורך איזון המשאבים לפי סעיף 5 יש לשום את נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שווים; משווי הנכסים האמורים של כל בן-זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו, למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שווים.

(ב) היה שווים של נכסי בן הזוג האחד עולה על שווים של נכסי השני, חייב האחד לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה כסף.

(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים.

(תיקון מס' 1) תש"ן-1990 (תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(ד) בהחלטתו לפי סעיף קטן (ג) יתחשב בית-המשפט או בית-הדין בכל הנסיבות הקשורות במצבו הכלכלי של כל אחד מבני הזוג ובטובת ילדיהם הקטינים, ובאופן שימנע ככל האפשר –

(1) גרימת אובדן מקור פרנסה סבירה לאחד מבני הזוג;

(2) הפסקת קיומו או פגיעה בהמשך תיפקודו התקין של תאגיד או של מקום עבודה אחר;

(3) פגיעה בצבירת הזכויות הסוציאליות של אחד מבני הזוג;

(תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(4) פגיעה ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים.

הוספת סעיף 6א

הרחבת בסיס האיזון

7. נכס שבן זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן זוגו לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה – למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין – רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג.

סמכויות מיוחדות (תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

8. ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג – אם לא נפסק בדבר יחסי הממון בפסק דין להתרת נישואין – לעשות אחת או יותר מאלה במסגרת איזון המשאבים:

(1) לקבוע נכסים נוספים על המפורטים בסעיף 5 ששווים לא יאוזן בין בני הזוג;

(תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר שיקבע בהתחשב, בין השאר, בנכסים עתידיים, לרבות בכושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג;

(תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שווים במועד איזון המשאבים, אלא לפי שווים במועד מוקדם יותר שיקבע;

(תיקון מס' 4) תשס"ט-2008

(4) לקבוע שאיזון המשאבים לא יתייחס לנכסים שהיו לבני הזוג במועד איזון המשאבים אלא לנכסים שהיו להם במועד מוקדם יותר שיקבע."

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

23. כאמור השאלה המרכזית שבפניי היא כיצד לאזן את המשאבים בשים לב לטענת האשה, כי האישה הבריח מאות אלפי שקלים חדשים במהלך שנות הנישואין, לצרכי הימורים או צרכים אישיים אחרים. כפי שעוד ניווכח, הקושי הייחודי של שאלה זו בנסיבות המקרה הנוכחי טמון בכך שאף אם היו הברחות או משיכות כספים על ידי האישה במהלך הנישואין הן התרחשו כאשר:

- א. האישה מפרנס את הבית משך 8 שנים ומשלם ממשכורתו את כל הוצאות משק הבית והאשה מצדה חוסכת כמעט את כל שכרה והשתתפותה במשק הבית מזערית.
- ב. המשיכות לא גרמו לצדדים להיכנס ליתרת חובה כלשהי.
- ג. המשיכות לא פגעו במשק הבית.
- ד. המשיכות לא פגעו בחסכון פנסיוני ממקום העבודה של האישה.
- ה. גובה המשיכות המוכח הינו פחות מ-3% מסך כל הרכוש והכספים שיש לבני הזוג כיום בעת איזון המשאבים.
- ו. המדובר במשיכות כספים מחשבון בנק של האישה, בעיקר מכספי משכורתו החודשית.

24. אפנה כעת לעקרונות שנקבעו בפסיקה באשר לאופן עריכת איזון המשאבים ברגיל ולאחר מכן נצלול לסוגיית ההברחות וניהול כספים בעת הנישואין ואופן ההתייחסות הראוי אליהן.

25. ראשית יש לבחון מהי מטרת העל של איזון המשאבים בין בני זוג לפי החוק. שנית, מהו האופן בו על בית המשפט לילך כדי להגשים את מטרת העל.

26. בפסיקה נקבע עיקרון מנחה ולפיו איזון המשאבים נעשה במכלול, היינו – תוך קביעת שווים של כלל נכסי בני הזוג (ע"א 1229/90 חנוך נ' חנוך, פ"ד מה(5) 584). ברמ"ש (מחוזי חיפה) 34778-03-16 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 15.11.16) נקבע כי במסגרת תביעה לאיזון משאבים על בית המשפט להגיע להכרעה המאזנת באופן מלא, סופי וממצה את כלל הזכויות בנות האיזון שצברו הצדדים במהלך החיים המשותפים, מכל מין וסוג שהוא, ולא בגזרה מצומצמת של זכויות מסוג זה או אחר. הנחיה זו הינה רלבנטית למקרה זה במיוחד, משום שהמבט על התמונה הכללית של הנכסים, הרכוש והכספים שכל צד יוצא עמם בפקיעת הקשר לכאורה מאפילה על המבט הנקודתי של כל אחד מהצדדים על סוגייה פרטנית זו או אחרת.

27. כאמור, לב המחלוקת בין הצדדים הינה ביחס למשיכות "לא סבירות" של כספים במזומן על ידי האיש מאז שנת 2009 ועד מועד הקרע במרץ 2017. המחלוקת מציעה התבוננות על נקודת איזון בין שני אינטרסים מתנגשים בדיני יחסי הממון הזוגיים: אינטרס אחד הוא אינטרס האוטונומיה של כל אחד מבני הזוג לעשות כבשלו ברכושו, כספיו, משכורתו, חשבונותיו וכיו"ב נכסיו. אינטרס זה מגן על ערך ועיקרון הניהול הפרטני של הנכסים במהלך הנישואין. אינטרס זה חל בעיקרון "בהווה" – במהלך הנישואין. אינטרס זה מוגן בסעיף 4 לחוק הקובע שאין בנישואין לכשעצמם כדי לפגוע בקניינם של בני הזוג או להטיל עליהם אחריות לחובות האחר. ברור איפוא שאם שהאיש היה נקלע לחובות כלפי צדדי ג' בשל הצורך לממן רכישת הגרלות לוטו, לא היה בכך להטיל חבות בחובות לטובת צד ג' לחובת האשה, כל עוד לא הייתה שותפה למהלכים אלה. באותה מידה טוען האיש, כי זכותו היתה לבחור כיצד לבזבז את משכורתו, בין אם על חסכון ובין אם על רכישת כרטיסי הגרלה.

אל מול אינטרס זה, נמצא לו אינטרס השיתוף והשוויון (פרופ' ליפשיץ מכנה אותו "אינטרס הקהילתיות/שיתופיות") שמשמעותו המעשית היא להבטיח שבעת פקיעת הקשר הזוגי, ייצאו שני בני הזוג מאותה נקודת מוצא כלכלית עד כמה שאפשר וצודק בנסיבות העניין. אינטרס זה הוא עתידי. כאן ברירת המחדל היא איזון שוויוני דחוי בין כלל נכסי בני הזוג כמצוות סעיף 5 לחוק (למעט נכסים שאין לאזן), אך במקרים חריגים, רשאי בית המשפט להרחיב את בסיס האיזון כך שיכלול נכסים אחרים/נוספים/קודמים (סעיף 7 לחוק) או לקבוע שהאיזון לא יהיה מחצה על מחצה או לא לפי שווי נכסים במועד פקיעת הקשר אלא במועד מאוחר יותר (סעיפים 8(2), 8(3) לחוק).

28. סעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה, התשי"א - 1951 קובע כי "לאשה נשואה תהיה כשרות מלאה לקניין ולעשייה בקניינים כאילו הייתה פנויה...". את הוראת חיקוק זו משלימה הוראת סעיף 4 לחוק יחסי ממון לעיל, הקובעת כאמור: "אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקניינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני...". על אלה יש להוסיף, כי במקרה שבפנינו מדובר בהפקדת משכורת לחשבון הבנק של האיש ומשיכות כספים מכספי המשכורת (בעיקר), כאשר ספק בעיני אם הדיבור "משכורת" מהווה נכס משותף גם לאחר פקיעת הנישואין. רוצה לומר, כי לכאורה, במהלך הנישואין, יכול כל בן זוג לעשות במשכורתו וכספיו כרצונו. השיתוף על פי החוק הינו דחוי והוא אובילגטורי (כלומר לא קנייני). אין שותפות לבני הזוג האחד בכספו של האחר במהלך הנישואין. יש זכות עתידית לאיזון. אך הניתוח אינו מסתיים כאן. נראה כי הפסיקה רואה מבחינה כלכלית בתא המשפחתי, תא שאמור להתנהל לפי קודים וכללים המגשימים את קיומו הכלכלי של משק הבית באופן שמעדיף את ההנאות/צרכים אישיים של כל אחד מבני הזוג. ישאל השואל כיצד היא עושה זאת, מבחינה משפטית, מקום שהוראת סעיף 4 מאפשרת לכאורה התנהלות עצמאית ונטולת שליטה של בן הזוג האחר? והתשובה: באמצעות עקרונות מכוח הדינים הכלליים (נאמנות, שליחות, תם לב ועוד).

הייתה זו השופטת שטרסברג כהן בהלכת יעקובי-קנובלר שהכניסה לראשונה את האפשרות להחיל על נכסים ספציפיים שיתוף מכוח דינים כלליים מהמשפט האזרחי ובראשם עיקרון תם הלב ובכך

להגן על אפשרות השיתוף הדחוי ההוגן (ראה ניתוחו של המלומד פרופ' שחר ליפשיץ בעמ' 155 לספרו השיתוף הזוגי, (2018) המכנה גישה זו "מודל הסכמי מצומצם").

29. ביטוי (משפטי) לכך שעיקרון תם הלב יחד עם ערך השיתופיות והעדפת הקצאת משאבים למשק הבית חלים גם בהסדר איזון המשאבים ניתן למצוא בין השאר בהוראת סעיף 11 לחוק שמאפשר נקיטת סעדים זמניים להבטחת הזכות לאיזון משאבים שוויוני באמת. מכאן נובע שמבחינה מעשית, בן זוג החושש מפני התנהלות כלכלית הפוגעת באינטרס השיתופי והשוויוני הדחוי, צריך לגלות עירנות ולא לשקוט על שמריו. החוק מקנה לו אפשרות לשמור על זכויותיו באמצעות סעדים זמניים של שמירת זכויות מכוח סעיף 11 לחוק (עיקולים, גילוי חשבונות, ערובה, כל סעד זמני אחר...). סעיף חיקוק זה והאמצעים שבו הם למעשה החוליות המקשרות בין יחסי הנישואין בהווה (במהלכם ניתנת עדיפות לכאורית לאינטרס האוטונומיה של כל אחד מבני הזוג בדמות סעיף 4 לחוק) לבין היחסים הכלכליים או האיזון הרכושי העתידי הצפוי בעת פקיעת הקשר העתידי שאמור להיות שוויוני, הוגן ומאוזן (סעיף 5).

30. בין האינטרסים האמורים לעיל נשמרת מקבילית כוחות, (בייחוד לאור תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון בין בני זוג שמאפשר לעתור לאיזון המשאבים בנסיבות מגוונות גם ללא פקיעת הנישואין עקב גירושין או פטירה כבעבר). יוצא איפוא, כי לאור עיקרון תם הלב והנאמנות ונכח האמצעים החוקיים שעומדים לטובת בן הזוג הנפגע והחלש, הרי שחרף הוראת סעיף 4 לא באמת יכול כל אחד מבני הזוג לעשות ברכושו ובכספיו כאוות נפשו. סבורני, כי גם ערכית, הכל יסכימו שאם אחד מבני הזוג יבריא או ימלט רוב או כל כספי ונכסי המשפחה לצדדי ג' ויפגע באופן סיפוק צרכי משק הבית השוטפים, הדבר לא יקבל תמיכה שיפוטית ובית המשפט יענה על נקלה בחיוב לבקשות לאמצעים זמניים מכוח סעיף 11 לחוק.

31. אבקש לשאול איפוא: מהו קנה המידה שעל פיו התנהלות אוטונומית המוגנת לפי סעיף 4 לא תזמין התערבות שיפוטית? סבורני, כי אין לקבוע קנה מידה אחיד והדבר משתנה ממערכת יחסים אחת לאחרת ובהתאם לציפיות של כל בן זוג מבן הזוג האחר.

ובכל זאת, ניתן להניח מראש כמוסכמה, כי כל עוד בן הזוג עומד בחלקו מבחינת התרומה למשק הבית ולחיסכון הפנסיוני המינימלי שלו וכל עוד אינו פוגע בסיפוק צרכי התלויים בו (ילדים קטינים או בת זוג חסרת הכנסות למשל), הנטייה השיפוטית להתערב באוטונומיה שלו ובשיקול דעתו על מה לבזבז, לכלות או להוציא כספים אחרים שהוא מרוויח מפרי עמלו תקטן. ולהיפך, ככל שמדובר יהיה בבן זוג המכלה חלקים ניכרים מהכנסותיו על צרכים שאינם קשורים למשק הבית הפוגעים בסיפוק צרכי התלויים בו, לרבות חיסכון פנסיוני מינימלי, כך תגדל הנטייה השיפוטית להתערב באוטונומיה שלו לעשות כבשלו בכספיו. קנה מידה נוסף הוא קנה מידה של אמינות בדיווח והגינות; בין בני זוג קיים אמון הדדי בסיסי, בוודאי בהתנהלות הכלכלית ביניהם. בן זוג המושך כספים או מעביר נכסים לצדדי ג' או למקום בלתי ידוע ולא מוסר דיווח אמין על הנעשה בכספים מפר חובת אמון כלפי בן הזוג האחר ונוהג בחוסר הגינות.

הפרת חובת האמון וההגינות עשויה להצדיק התערבות שיפוטית באוטונומיה של ניהול הכלכלה והכספים של כל אחד מבני הזוג. גם קנה מידה זה משתנה לפי נסיבות החיים של כל משפחה ומשפחה. בני זוג שמראש אין התעניינות הדדית של בני הזוג בנעשה בכספים ובנכסים שונה מבני זוג שבו ישנה התעניינות והבעת רצון לקבל מידע.

32. המלומד פרופ' שחר ליפשיץ אינו מסתפק בכל אלה וסבור כי ההסדר החוקי הנוכחי עדיין לא שלם ולוקה בחסר (בהתייחס לסעיף 4 לחוק); לגישתו נדרשת בהירות וודאות גם במישור ניהול היחסים הרכושיים הפנימי בין בני הזוג. ניכר מדבריו כי הוא מעדיף את עיקרון השיתופיות בניהול הנכסים הכלכליים במהלך הנישואין על פני עיקרון האינדיבידואליזם המוגן בסעיף 4 לחוק הקיים. לגישתו, ערכי השיתוף הישראליים מצריכים שינוי משמעותי של השיתוף הדחוי הקבוע כיום בחוק יחסי ממון. עם זאת הוא מוסיף, כי החלופה להסדר ניהול בלעדי היא לא בהכרח הסדר הדורש החלטה משותפת בכל נושא ונושא וייתכן גם הסדר המאפשר לאחד מבני הזוג לפעול באופן עצמאי בחלק מהנושאים השוטפים ועדיין ייחשב הסדר זה לשוויוני (ראה דבריי לעניין קנה מידה להתנהלות הגונה לעיל). לכן מנקודת המבט הפנימית של דיני השיתוף סביר לדידו לקבוע הסדר המבחין בין החלטות גדולות לבין החלטות שגרתיות. בנושאים כבדים משקל כגון דירת מגורים או עסקאות נדל"ן אחרות, תידרש החלטה משותפת ואילו בנושאים שגרתיים יותר כגון פעילות צרכנית אישית ומשפחתית, יש לאפשר לכל אחד מבני הזוג לפעול באופן עצמאי ברכוש המשפחתי. עם זאת הוא מסייג את זכות הפעולה העצמאית להנחה שכל בן זוג פועל בתם לב ובאחריות וקובע כי זכות זו אינה חלה על מקרים של הברחות נכסים, השקעת משאבים בפילגש והימורים או סיכון פרוע של משאבי המשפחה ללא קבלת הסכמה מראש של בן הזוג (ראו ליפשיץ, השיתוף הזוגי, בעמ' 213).

לאור כל אלה מטיף פרופ' ליפשיץ לתקן את הוראת סעיף 4 לחוק יחסי ממון ולקבוע הסדרים מפורשים שיעסקו בניהול המשותף של הנכסים בני האיזון גם בתקופת הנישואין (עמ' 168 לספרו לעיל).

עוד אציין, כי גם לפי גישתם של ליפשיץ ודגן לעיל הדוגלים בניהול משותף של הנכסים במהלך הנישואין, עדיין איני משוכנע כי אף הם היו דורשים ניהול משותף של כספי המשכורת שמקבל ומפיק כל אחד מבני הזוג מעמלו האישי (בהתעלם כעת משאלת כושר ההשתכרות או תרומת הנישואין לאותו כושר השתכרות – דבר שבנסיבות שבפניי נראה כי אינו מתעורר ביחס לשני בני זוג שכירים, לא במשרות קרייריסטיות ללא ויתור כלשהו על התפתחותם המקצועית). הנה כי כן, כספי המשכורת שהפיק האיש במהלך הנישואין כתוצאה מעבודתו לא היו בבחינת "נכס משותף" או נכס "בניהול משותף" ולא כל שכן אותו חלק בשכר מעבר לסיפוק כל צרכי משק הבית והמשפחה השוטפים (השווה לעמדות דגן וליפשיץ בספרו של ליפשיץ לעיל בעמ' 210-213).

יוצא לפיכך, כי גם לפי גישה זו קשה להכריע במחלוקת שבפניי, שכן משיכות הכספים של האיש קרובות יותר ל"נושאים שגרתיים" מאשר "להחלטות גדולות" ובכל זאת הן נעשו תוך הפרת חובת אמון.

זאת ועוד, עלינו לזכור, כי עסקינן בדין המצוי ועל בית המשפט לפעול במסגרת הוראות החוק הקיים, גם אם יש ביקורת מלומדים על ההסדרים הסטוטוריים הנוכחיים. לפיכך, אין לי ספק, כי במצב הנוכחי, יש לראות ולהחיל על הצדדים את הסדר איזון המשאבים הדחוי ועדיין ליתן בכורה לעיקרון

הניהול הבלעדי של הכספים הפרטיים של כל בן זוג ללא חישוק "קנייני" מחד גיסא, ואת טענת ההברחות והמשיכות של הכספים אבחן במשקפי תם הלב כפי שפותרו בפסיקה ומתוך ראיית התמונה הכללית.

ה. דיון קונקרטי

33. מכאן מתבקש בנסיבות המקרה שבפניי, לפרט מספר עובדות בסיס שעליהן אין חולק:

א. בשנת 2009 החלו הצדדים להפקיד כל אחד את שכרו לחשבון נפרד והחשבון המשותף פועל באמצעות החרגה של 2 חתימות לבקשת האשה. בנוסף האשה מעידה כי היא מקיימת פיקוח הדוק יותר על התנהלות הכלכלית של האיש מאז אותה שנה ואילך.

ב. האיש ממשכורתו מימן את הוצאות משק הבית ברובן המכריע לרבות דמי כיס וסיוע כספי לבנותיהם של הצדדים והוצאות חריגות עבור תחזוקת הבית או משיכת מט"ח עבור נסיעות לחו"ל, כאשר האשה נושאת בעיקר בתשלומי ארנונה. טענות ההברחה המיוחסות לאיש – מיוחסות לכספים ממשכורתו מעבר לסכום שסיפק את צרכי משק הבית באופן שוטף.

ג. האשה עשתה שימוש בלעדי בכל משכורתה, בעיקר לצרכי השקעה באפיקי חיסכון וני"ע שונים ולא תרמה למימון הוצאות משק הבית.

ד. הימורים ו/או משיכות כספים במזומן שנעשו על ידי האיש, בין אם ניתן להם הסבר ראוי על ידו ובין אם לאו, לא גרמו למשפחה למשיכת יתר, לא הביאו ליצירת חובות ולא פגעו בסיפוק משק הבית המשותף או בחיסכון הפנסיוני שלו ממקום עבודתו. כלומר מדובר במקרה שבו 'האיש נהנה והאשה או המשפחה לא חסרה'.

ה. האשה ידעה לפחות מאז 2009 ולכל המאוחר משנת 2012 על רכישת כרטיסי הגרלות לוטו ומשיכות כספים במזומן על ידי האיש בהיקפים גדולים.

ו. אף אחד מהצדדים לא נקט בהליכים משפטיים עד להליך הנוכחי.

ז. אין הסבר מניח את הדעת לאיש להיכן "התאדו" עשרות אלפי שקלים שמשך.

34. כאשר אלה עובדות הבסיס, מראש ניכר הקושי של האשה להביא לכך שייקבע איזון שאינו שוויוני בכל הכספים והזכויות של הצדדים לרבות הכספים בחשבון הבנק שלה.

35. קושי אחר של האשה הוא בהשלכת מלוא יהבה המשפטי של האשה על הוראת סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון. סמכות בית המשפט לפי סעיף 8 אינה סמכות טבועה; על מנת שבית המשפט יפעיל סמכותו צריך בן הזוג לפנות לבית המשפט בבקשה מתאימה. לעומת הפעלת סמכות על פי סעיף 7 לחוק בה רשאי בית המשפט לפסוק על פי האמור בכתב התביעה או בכתב ההגנה – הפעלת הסמכות לפי סעיף 8

צריכה להיות יזומה על ידי בן זוג בדרך של הגשת בקשה מיוחדת (לאור תיקון 4 לחוק יחסי ממון וראו נסים שלם, יחסי ממון ורכוש – הדין והפסיקה, 2019) בעמ' 697). האשה לא הגישה כל בקשה שכזו וגם אין אזכור של הוראת סעיף 7 לחוק יחסי ממון לא בכתבי טענות ולא בכתבי סיכומים (למעט בדרך אגב בסעיף 17 לסיכומים) והיא מתמקדת אך ורק בסעיף הסמכויות המיוחדות – סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון. נסיבות המקרה כפי שנאמר וכפי שעוד אשוב ואקבע, הן לא נסיבות של איש שלא תרם מאומה למשק הבית ומשך כל כספיו להימורים ומנגד האשה הקצתה כל כספה למשק הבית. הנסיבות הן נסיבות מורכבות יותר של איש שמימן את רוב הוצאות משק הבית המשותפות ובנוסף ישנן משיכות לא מוסברות של כספים על ידו, ברם מנגד, האשה חוסכת מאז 2009 את כל שכרה ולא מקצה אותו למשק הבית המשותף. על כן, מוקשית מאוד טענתה מלכתחילה.

36. הדברים נאמרים שעה שהשדה הנורמטיבי נטוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג – 1973, כאשר לרשות התובעת עמדו 3 מנגנונים אפשריים לבסס או לתמוך טענותיה: המנגנון המניעתי – הטמון בסעיף 11 לחוק יחסי ממון ובמסגרתו יכולה הייתה התובעת עוד בשנת 2009 להגיש תביעה לשמירת זכויות או להגבלת פעולות (שכן באותו מועד הגבילה פעולות בחשבון המשותף לשתיה חתימות, כל צד העביר משכורתו לחשבון נפרד וברור שמאז הופר "האמון" בין הצדדים ככל שהיה – אך היא החליטה שלא לנקוט בכל הליך משפטי. המנגנון המתקן הרחב – כאן יכולה הייתה התובעת להסתמך על סעיף 7 לחוק יחסי ממון הקובע, כי נכס שבן זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן זוגו לפי סעיף 5, רשאי בית המשפט לראותו לצורך איזון המשאבים כאילו הוא עדיין של אותו בן זוג. או לחילופין המנגנון המתקן הצר – בו בחרה האשה במקרה זה, הסתמכה על סעיף הסמכויות המיוחדות – סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון הקובע כי בית המשפט רשאי להורות שאיזון המשאבים לא יעשה באופן שוויוני מחצה על מחצה אלא על פי יחס אחר. כאמור האשה מבקשת שבית המשפט יפעיל סמכותו לפי סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון ולא מבקשת רק החזר מחצית כספים שהאיש "הבריח" אלא מבקשת חלוקה לא שוויונית של המשאבים כולם. באף מקום אין סכום מדוייק שהתובעת נוקבת בו או אופן יחס חלוקת המשאבים, למעט סעיף 47 לתצהירה שם היא טוענת, כי האיש נטל כמיליון ש"ח מכספים משותפים שלכאורה יש לאזנם (גם כאן הדברים לא נאמרו מפורשות). במקום אחר ניתן להבין כי היא עותרת לכך שכספים שהיא חסכה בחשבון בנק נפרד ביהב היא מבקשת לשמר לעצמה (עמ' 56 לפרוטוקול).

37. תחומי התערבות בית המשפט הם בבסיס האיזון, ביחס האיזון ובמועד האיזון. ישנן 3 קבוצות של נסיבות בהן ניתן להפעיל סמכות מיוחדת (סעיף 8): נסיבות הקשורות בהתנהגות מי מהצדדים, נסיבות מיוחדות הקשורות בצבירת הנכסים על שם מי מבני הזוג ונסיבות הקשורות ביכולת כלכלית של כל אחד מבני הזוג לאחר גירושיהם.

האשה מכוונת לקבוצת הנסיבות הראשונה (נסיבות הקשורות בהתנהגות מי מהצדדים). בעת שהיא טוענת טענה שכזו, נפתח לביקורת גם "הצד שלה" כלומר השאלה, האם ידעה ועצמה עיניים? האם הסכימה בשתיקה או במפורש? כיצד נהגה כשנודע לה על משיכות או הברחות. היא סבורה שהאיש

נהג להמר על כספים מצד אחד, למשוך ולהבריא כספים במזומן מחשבון הבנק המשותף או מחשבון שלו, מצד שני וכעת רוצה לחלוק אתה את הכספים שחסכה מצד שלישי.

38. חשוב לזכור את עיקרון הבסיס של חוק יחסי ממון בין בני זוג והוא עיקרון של חלוקת רכוש ומשאבים שוויונית ללא שיקולים הנוגעים לאשם במערכת היחסים הזוגית. בהתאם לכך פסק בית המשפט העליון, כי בגידה במערכת היחסים הזוגית אינה מהווה "נסיבה מיוחדת" המצדיקה חריגה מאיזון המשאבים השוויוני (בג"צ 8928/06 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, (פורסם בנבו, 8/10/08), בע"מ 7272/10 פלונית נ' פלוני, פסקה 24, (פורסם בנבו, 7/1/14). אגב דברים אלה ניתן היה לטעון, כי אם בגידה במשמעות הניאוף לא היוותה שיקול לסטייה מחלוקת משאבים שוויונית קל וחומר לגבי בגידה "כלכלית" בגדרה פועל בן זוג אחד בניגוד לאמון הכלכלי שנותן בו בן הזוג האחר, אך דווקא בשל העובדה שחוק יחסי ממון בין בני זוג הוא חוק בעלת תכלית כלכלית, יש משמעות אחרת להפרת האמון של בן הזוג האחר מבחינת ההתנהגות הכלכלית/פיננסית.

39. חוזרים אנו למטרת החוק והאמצעים להשגתה: פרשנות חוק יחסי ממון בכלל וסעיף 8 בפרט היא ליצור איזון (כלכלי) בין בני זוג המתגרשים ולצמצם את חוסר השוויון הגלום ביחסי ממון בין בני זוג (ע"א 1915/91 יעקובי נ' יעקובי, פ"ד מט(3) 529, 532 ועמ' 25 לפסק הדין בבע"מ 7272/10 – חוות דעת כב' השופט הנדל). הסעיף משמש פתח להעניק יותר מאשר שווי מחצית הרכוש לצד הנזקק תוך התחשבות בשיקולים כלכליים ואחרים והוא נועד למנוע תוצאה בלתי שוויונית ושיאנה צודקת ולאפשר שוויון הזדמנויות מהותי לבן הזוג "החלש" (בג"צ 2533/11 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול, (פורסם בנבו, 26/10/2011)).

40. גם על בסיס עיקרון פרשני זה בשים לב לנסיבות המקרה שבפניי, מוקשית היא טענת האשה, שכן קבלתה יוצרת בעליל חוסר שוויון וחוסר איזון כלכלי משמעותי (לטובתה) בין הצדדים ביציאה מהקשר הזוגי. זאת ועוד, בנסיבות דהיום, המצב הכלכלי של הצדדים הוא כזה שהאשה היא בן הזוג החזק (שעדיין עובד) והאיש הוא בן הזוג "החלש", גם אם לא חלש משמעותית מבחינה כלכלית (1,175,000 ₪ זכויות האשה בנכסי האיש, 1,989,000 ₪ חלקו של האיש בזכויות/נכסי האשה).

41. שורת המקרים בהם הייתה התערבות של בית המשפט והפעלת סמכות מיוחדת בשל התנהגות כלכלית כמתואר על ידי התובעת הינה מצומצמת ביותר. נכון שהיה מקרה שבו סטה בית המשפט לענייני משפחה מכלל האיזון השוויוני וסירב לאזן זכויות צבורות של אשה ממקום עבודתה בבנק הפועלים נוכח התנהגותו החמורה

של האיש שבזבז את כספי המשפחה לצורך סיפוק תאוותו לקלפים, סמים והימורים (תמ"ש (ת"א) 43611/98 ו.כ. נ' ג.כ., (פורסם בנבו, 29/8/02), אך סבורני כי נסיבות המקרה הנוכחי אינן זהות:

ראשית, באותו מקרה דובר על חיי נישואין רצופים משברים והליכים משפטיים. שנית, באותו מקרה, האיש הוכרז פושט רגל והאשה רכשה את חלקו בדירת המגורים המשותפת במסגרת הליכי הפש"ר ולמעשה לא היה לצדדים "רכוש משותף" אלא רק רכוש שרשום על שם האשה, שלישית, ניתנו בין בני הזוג צווי הגנה על בסיס קיומה של אלימות במשפחה מצד בן הזוג והוא גם הורשע בפלילים בעבירות של אלמ"ב. רביעית, באותו מקרה בן הזוג הודה כי הינו מכור להימורים, קלפים ועישון סמים וניהל חיי הוללות.

בנסיבות המקרה שלפניי הדברים שונים בתכלית: שני הצדדים עבדו למחייתם ולפרנסתם. הם רכשו את הדירה המשותפת במאמץ משותף. האיש לא נהג באלימות כלפי אשתו, לא ניתנו צווי הגנה ולא הוגש כנגדו כל כתב אישום פלילי. האיש לא פושט רגל וצבר אף הוא זכויות בעבודתו כשכיר. האיש לא חיי חיי הוללות ובליינות, לא עישן ולא היה מכור לסמים. נכון שהאיש רכש טפסי הגרלת לוטו רבים, הרבה יותר "מהממוצע" או "מהסביר" אך לא הוכח כי כילה את משאבי המשפחה בגין רכישות אלו והרי אין יתרת חובה למשפחה או למי מבני הזוג.

גם בתמ"ש (כ"ס) 1940/01 פלונית נ' אלמוני (9/5/2002, פורסם בנבו) נדונה שאלת השיתוף בהוצאות של אחד מבני הזוג בגין הימורים וכב' השופטת מקייס קובעת באותו מקרה:

בנסיבות שפורטו באותו מקרה, נראה כי אמנם יש להוציא מהנכסים ברי האיזון את חובותיו של הנתבע בגין הימורים בשל הנסיבות הבאות:

א. ההימורים נעשו בתקופה קצובה וקצרה, ולא דרך חיים של הנתבע שיכלה או שהייתה צריכה התובעת להיות ערה לו.

ב. התובעת לא ידעה כלל על ההימורים ואין מדובר בעצימת עיניים מצדה.

ג. יש בהתנהגות הנתבע משום הפרת נאמנות כלפי התובעת בכך שהוציא כספים משותפים שלא עבור הוצאה משותפת. (סעיף 8 בעמ' 6 לפסק הדין).

ד. כל זכייה מהימוריו של האיש נזקפה רק לטובתו לפי פסק הדין.

42. ברם, נסיבות המקרה שבפניי שונות הן, שכן האשה הייתה מודעת משך שנים לעובדה שהאיש נוהג לרכוש טפסי הגרלת לוטו על בסיס קבוע (הגם שאני מקבל עמדתה שלא ידעה את ההיקף האמיתי או המדויק של רכישת הטפסים). שנית, גם לאחר שידעה על כך והפרידה חשבונות לא הגישה בקשה או תביעה כלשהי ויש בכך בהחלט משום עצימת עיניים מצדה. שלישית, לשאלת בית המשפט השיבה כי אילו היה האיש זוכה בהגרלות הרי שסכומי הזכייה אמורים להיות משותפים ולא משוייכים או מיוחסים רק לו. כמו-כן, בנסיבות המקרה שלפניי אי אפשר להתעלם מהעובדה הפשוטה שמאז 2009 רוב מוחלט של הוצאות המשפחה, לרבות הכלכלה ומשק הבית ודמי כיס לבנותיהם של הצדדים ומשיכת מט"ח לצרכי רוב הנסיעות לחו"ל נעשו מכספי המשכורות של האיש בלבד, כאשר האשה שומרת לעצמה את רוב או כל כספיה (למעט תשלום מים וארנונה בסכומים זניחים) ואף חוסכת אותו באפיקי השקעה שונים וטענותיה כאילו השתתפה במשק הבית אינן

מקובלות עלי ואינן מהימנות (מדובר באשה פדנטית שיודעת בדיוק לפרט ולשמור אסמכתאות לכל הוצאותיה והיא נשאה בעיקר בתשלומי מים וארנונה הואיל והיא עובדת עירייה ואולי בתשלומי חינוך של הבנות). כלומר, מאז שנת 2009 למרות שלכאורה אמורים היו הצדדים לשאת בהוצאות משק הבית במשותף, נשא אך ורק צד אחד (האיש) בנטל הכרוך בכך, בעוד האשה שמרה לעצמה את רוב אם לא כל הכנסותיה ועשתה בהן כבשלה. עובדה זו – די היה בה כדי להשמיט הקרקע והבסיס תחת כל טענותיה של האשה בדבר חלוקה לא שוויונית בכל הנכסים לטובתה...

43. כאמור, בכל הנוגע לטענות האשה בדבר ההימורים, גם כאן קשה לקבל הטיעון החד צדדי: לדבריה, יש לחייב האיש במחצית עלות ההשתתפות בכל ההגרלות (באופן משוער מאחר ולא ידועים הסכומים המדויקים) אך מנגד, במידה והייתה זכייה היא רואה עצמה כמי שזכאית למחצית כספי הזכייה. מכל מקום, ספק רב אם ההימורים היוו בנסיבות העניין שבפניי את עיקר המשיכות של האיש מהחשבון המשותף.

44. ולמרות כל זאת, קיים קושי משמעותי עם עמדת וגרסת האיש בכל הנוגע למשיכות במזומן ולהעברת אלפי ועשרות אלפי שקלים חדשים מחשבוננו למקום לא ידוע או עם הטענה כי הכסף מתאדה אצלו ללא הסבר. הקושי הוא משולש: ראשית, הוא מצביע על דפוס פעולה שיטתי של האיש לאורך שנים בגדרו משך עשרות ואולי מאות אלפי שקלים ממשכורתיו לצרכים אישיים ו/או הימורים ו/או לתכלית שאינה ידועה ומכל מקום אינה "שיתופית" לו ולאשה. שנית, הוא מצביע על היעדר מהימנות של גרסתו העובדתית באשר למשיכת הכספים ומקורם והתנהלותו כלפי האשה הייתה לא הגונה (ראה קנה המידה שצוין לעיל לעניין ניהול משק הבית – דיווח אמין וחובת הגינות) ושלישית, בעטיין של ההברחות מופר (במעט) האיזון בגדרו האיש נהנה מעשרות אלפי שקלים שהבריא או משך בחוסר תם לב מצד אחד ונהנה ממחצית מהכספים שהאשה חסכה ממשכורתה, בתם לב ומקום הימצאם ידוע.

אציין בהקשר זה, כי לא הוברר לי עד תם מה סברה האשה עת החליטה לחסוך משכורתה בנפרד ולהסתמך על כך שהאיש ממשיך לספק צרכי משק הבית. האם סברה שמשנת 2009 מתקיים פירוד וניתוק כלכלי? אם כן מדוע לא טענה שזהו המועד הקובע לאיזון המשאבים. הטיעון כי המועד הקובע הוא מרץ 2017 אינו מתיישב עם גישה זו. האם סברה שבכל מקרה לא תידרש לשתף את האיש בכספים שתחסוך? הדבר אינו מתיישב עם עדותה ממנה עולה כי ראתה בצעד זה הצלת ההון של המשפחה (ולא רק שלה). נראה היה כי לקחה בחשבון האפשרות שהאיש יינה בעתיד מפירות החיסכון שלה תוך שבמקביל מעבר לסיפוק צרכי המשפחה ומשק הבית ימשיך להבריא כספים או לרכוש טפסי הגרלה וכיו"ב. ובכל זאת חרף כך יש קושי לעבור לסדר היום כאשר האיש הפר חובת האמון כלפי האשה.

מכל מקום וכאמור, נראה, כי אילו האיש לא היה מושך במזומן את הכספים הרבים שמשך מאז 2009 (לפני פרק זמן זה כבר קיימת התיישנות), היו לו עתודות כספים גדולות יותר לאיזון היום עם האשה. כאשר מאזנים סברה זו עם העדות של האשה כי משנת 2009 דווקא הגבירה הפיקוח על האיש, נראה כי לכל היותר יש לפעול להרחבת בסיס האיזון בין הצדדים על בסיס משיכות מזומן חריגות מאז

2009 ככל שהיו וזאת על ידי שני הצדדים. עמדה זו מתיישבת גם עם עיקרון אי ההתחשבות והפנקסנות ביחס להתנהלות כלכלית ארוכת טווח במהלך הנישואין, בייחוד מקום שהאשה לא פעלה לשמור על זכויות כפי שהדין מאפשר לה לעשות.

45. אגב דברים אלה, לא הוכח בפניי כי האיש משך עיקר הכספים להימורים ודווקא זו המכשלה שלו, שכן בסופו של יום, נותרים בית המשפט והאשה ללא שמץ ידיעה להיכן "התאדו" להם כספים רבים שמשך האיש. קשה לקבל את היתממותו ותשובתו כי הכספים התאדו והרי הדבר לא מתיישב עם אופיו והתנהלותו הוא. ולכן, כאשר אין מענה למה הופנו ולאן הלכו הכספים, לא ניתן לאפשר לאיש ליהנות ממשיכות המזומנים האמורות והמוגדלות. אגב, אילו הייתי משתכנע שמדובר בהימורים, ספק רב אם הייתי רואה לנכון להיענות לבקשת האשה לאור עצימת העיניים, ידיעתה על כך ועדותה כי היא רואה עצמה חלק מהזכויות ככל שהיו.

46. למסקנה זו שאין לאיש הסבר סביר למשיכת כספים משמעותית הגעתי שעה שמדובר במשפחה שלמרות הכנסותיה, הרי שהוצאותיה היו פחות מהתצרוכת הממוצעת שעה שהמשפחה בכלל ושני בני הזוג, בפרט, הינם אנשים החיים בחיסכון בולט, ללא שמץ בזבזנות על גבול הסגפנות. כך, למשל, כאשר האיש נאלץ לבקר את אביו בבית החולים, הוא נדרש לתחבורה ציבורית בתנאים לא פשוטים. האשה למרות הכנסותיה לא קונה את הסחורה המשובחת אלא הולכת בסוף היום לשווקים לרכישה זולה יותר של פירות וירקות ואלה רק חלק מהדוגמאות המבססות קביעה זו.

47. אביא בהקשר זה עדותו של הנתבע במענה לשאלות בית המשפט על מנת להמחיש הדברים. העדות מלמדת, כי הטיעון של הנתבע שהוא בזבזן מופרך מהיסוד, הוא לא מודה בהימורים בסדר גודל משמעותי או שווה ערך למשיכות כספים במזומן וההסבר היחיד המתקבל על הדעת הוא, כי אכן הבריח באמצעות משיכות כספים במזומן עשרות אלפי שקלים חדשים כדי שלא יאוזנו בבוא העת, או שהימר בכספים וחשש או התבייש להודות בכך, (ראו פרוטוקול הדיון מיום 11/11/18 עמ' 25 שורה 27 עד עמוד 27 שורה 26):

"לשאלת בית משפט

- ש. האם יכול להיות שאתה מחזיק תיק עם אלפי דולרים?
- ת. לא. חוץ מחסכונות.
- ש. מדובר על מזומן
- ת. אולי בכיס יש לי 1000 ₪.

המשך:

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

- ש. אבל סך של 39,000 ₪ איפה השקעת אותם?
ת. לא השקעתי
ש. בזבזת
ת. בזבזתי השתמשתי לבנות. בכל הכספים השתמשתי.

לשאלת בית משפט

- ש. אדם מרוויח עם 8000 ₪ בחודש ומסתובב עם סכומים פי 6 ולא יודע מה הוא עשה עם זה, זה לא מוזר? זה עשרות אלפי שקלים
ת. כנראה אני בזבזן.
ש. אתה חסכן. שנים לא היה לך רכב ונסעת בתחבורה ציבורית, עבדת שבתות בזבזן אתה לא, ומינס לא היה לך ולא חובות
ת. לא היה לי חובות, אבל יש גם עוד 900,000 ₪.
ש. אתה מסתובב עם עשרות אלפי שקלים והכסף מתאדה?
ת. לא התנהגתי נכון. אין לי ולו אגורה שחוקה אחת.
ש. עשרות אלפי שקלים.. של אדם שכיר מחושב עובד בנק שלא פזרן ולא בזבזן לא עם כלי רכב לא עם נכסי נדלן איפה יכול להיות הכסף?
ת. הכל מוצה.
ש. על מה?
ת. על דברים שלי. אמרתי אכלתי פה אכלתי שם ונתתי לבנות קניתי מט"חים והיא קיבלה
ש. משהו לא מסתדר ולא מסתבר. לא מתיישב לי עם האישיות ועם התנהגות כלכלית ועם הסברים שמסרת זה לא מתיישב.
ת. אני אומר שאני בזבזתי את הכל
ש. תגיד המרת ב-5000 ₪ אבין תגיד שמת בצד 200,000 ₪ אבין.
ת. אין לי. כל הכסף מוצה.
ש. אתה לא מוסר הסבר שמתקבל על הדעת
ת. כך התנהלתי והוצאתי את כל הכספים
ש. אכלת במסעדות יוקרה?
ת. לא
ש. אתה לא פזרן הכסף הזה או נמצא או הלך למשהו שאתה לא רוצה לספר

- ת. הכסף לא נמצא
- ש. הכסף לא הלך למשפחה, לאן הלך?
- ת. לא. אבל מדי פעם גירדתי חיש-גדים
- ש. כמה הימרת?
- ת. הרוב לא היה על זה
- ש. על מה?
- ת. כסף אצלי מתאדה.
- ש. כסף לא מתאדה. אתה לא אדם פזרן אלא מחושב.

באת כח הנתבעת: אני עברתי על הפקדות שעות על גבי שעות וראיתי העברות של 800,000 ₪ זה חומר רב צריך רואה חשבון שיבדוק. מדובר על העברות שהבנק לא יכול לתת פירוט. יש העברות על כל השנים.

המשך:

- ת. לא היו העברות לחשבונות שלא שלנו.
- ש. אז למי העברת.
- ת. יש פתקים תראי. כל העברה כתוב על הטופס לאן זה הועבר. לא זוכר
- ש. מדובר בסכומים אדירים
- ת. אם זה אדיר סימן שהיה משהו שכתוב לאן זה הועבר.
- ש. אתה הולך לקנות רהיטים אתה משלם עם כרטיס אשראי
- ת. הרבה דברים לא התנהלתי
- ש. הבית מאוד צנוע. הרהיטים מלפני 25 שנה. ל א היה דבר חדש, הבית מוזנח. הבית לא בתחזוקה ראויה לזוג עובדים. הרווחתם 18,000 ₪. אם נבקר בדירה שלך היא מאוד צנועה.
- ת. כי התעניינתי בהחלפת צנרת לפני זה אבל הנתבעת אמרה עוד לא
- ש. לא ראיתי חפצי נוי יוקרתיים שום דבר לא יקר. גם הלבשה, בלויים הנסיעות לחו"ל לא היו.
- ת. היא היתה מקבלת אלפי יורואים ודולרים לכל הנסיעות שלה עם הבנות ומאיפה זה הכסף הזה? מאיפה הוא? "...

48. ולעניין רמת התצרוכת הנמוכה יחסית, ראשית, כלי הרכב של הצדדים מדברים בעד עצמם. טיוטה קורולה מודל 2012 שרכשה האשה ולא רכב מפואר וחדיש. ולאחר מכן הרכב שרכש לעצמו האיש. הצדדים לא משלמים הלוואת משכנתה על הדירה. שנית, היעדר כל תכולת דירה חדשה לפי עדויות שני הצדדים. שלישית, היעדר בזבז כספים משמעותי על בילוי ופנאי באופן התואם משפחה ברמת הכנסה כאמור. רביעית, הגם שהמשפחה לא הייתה במחסור כלכלי, עבד האיש לעתים גם בעבודה נוספת של קייטרינג. חמישית, אף רכישת מוצרי כלכלה, ביגוד, הנעלה וכיו"ב ברמה דלה ונמוכה יחסית. ויחד עם זאת, איני מקבל הטיעון של האשה כאילו רמת התצרוכת החודשית עמדה על 5000 ₪ וכי לא היה צורך כלל בשימוש במזומן (או כי רכשה פירות וירקות ב-100 ₪ עבור 3 חודשים).

הרי בשאלות הבהרה ששלחה ב"כ האשה למומחה אמרה בעצמה כי רמת התצרוכת הייתה 7000-8000 ₪ בחודש. האשה עצמה הודתה כי היו רכישות כלכלה יומיומיות שהאיש עשה. על כן וכאשר לוקחים בחשבון את לוח רמת התצרוכת כפונקציה של גודל משפחה ורמות הכנסה ואת התשלומים המוכחים בכרטיסי אשראי ממוצע של 7000 – 8000 ₪ בחודש, בקלות ניתן לקבל קביעת/הצעת המומחה, כי בנסיבות העניין של המשפחה הנוכחית ולאור היעדר הסברים נאותים של האיש לכל משיכות המזומנים, רמת התצרוכת של המשפחה הייתה בדומה למוצע בחוות הדעת של המומחה בהיקף של 9,000 ₪ בחודש.

49. כשאני בוחן הנתונים הסטטיסטיים שסיפק המומחה לעניין רמת התצרוכת ואת העדויות שבפניי, נראה סביר בעיני לאמוד כלל ההוצאות בסך של כ-9,000 ₪ בחודש (מעט יותר מטענת התובעת בפני המומחה – 8000 ₪ לחודש אך בשונה מעדותה בבית המשפט שם טענה ל-5000 עד 6000 ₪ בחודש). סכומים שמשך האיש במזומן מעבר לסכום חודשי ממוצע זה ללא הסבר ראוי ואשר אינם מט"ח לצרכי נסיעות לחו"ל, אני רואה לנכון לראות בהם "כהברחות" ולכן יש להרחיב בסיס האיזון מכוח סמכותי לפי סעיף 7 לחוק יחסי ממון בין בני זוג ולקבוע כי האשה זכאית למחצית ההפרש בין גובה התצרוכת הסבירה לפי אומדן בית המשפט – 9000 ₪ בחודש לבין כלל המשיכות לפי תחשיב המומחה אך זאת רק בשנים שבהן הייתה חריגה משמעותית מרמת התצרוכת הסבירה. סטייה של עד 1000 ₪ בחודש לא מצריכה התערבות שיפוטית הואיל ופוגעת בזכות לניהול אינדיבידואלי כל אחד את כספיו.

50. עוד אציין כי המשיכות הנטענות הן לגבי 165,000 ₪ והן לגבי 30,000 ו-39,500 ₪ הובאו בחשבון במסגרת טבלת משיכות המזומן שערך המומחה.

בנוגע לטענת הברחה של 165,000 ₪ הובאו המשיכות לשיעורין שבוצעו מהחשבון אליו הועבר הכסף.

51. בסיכום כולל מדובר בתחשיב דלהלן (מבוסס על טבלת המומחה בעמ' 21 לחווה"ד):

פער בין סה"כ רכישות ומשיכות לבין רמת תצרוכת לפי אומדן בית המשפט (9000 ₪ בחודש)	ממוצע סה"כ משיכות סה"כ תשלומים סה"כ	תצרוכת במזומן	בכרטיסי אשראי	חודשי לפי שנים	שנה
25704=12*2,142	11,142	6184	4958	2009	
אין הצדקה להתערבות שיפוטית/הרחבת בסיס איזון	8841	6354	2487	2010	
62748=12*5229	14229	6526	7703	2011	
40908=12*3409	12409	6507	5902	2012	
אין הצדקה להתערבות שיפוטית/הרחבת בסיס איזון	8243	5856	2386	2013	
אין הצדקה להתערבות שיפוטית/הרחבת בסיס איזון	5864	4582	1282	2014	
אין הצדקה להתערבות שיפוטית/הרחבת בסיס איזון	9551	4668	4883	2015	
26700=12*2225	11225	2954	8271	2016	
6,123 = 3*2,041	11,041	3741	7300	(עד) מרץ מועד (קובע)	2017
26700+40908+62748+25704+6123					
162,183=					

52. באשר להוצאות שהוציאה האשה עבור חיפוש בתם של הצדדים בארה"ב לרבות שכירת חוקרים פרטיים ונסיעה לארה"ב, גם זו הוצאה מיוחדת שלכאורה אינה מוסכמת (הבת הבגירה למעשה בקשר עם האב ומסרבת לקשר עם אמה שבעבר אשפזה אותה בניגוד לרצונה במוסד לבריאות הנפש). האיש לא נזקק לשום חברת חקירות או נסיעה לארה"ב כדי לאתר את הבת כטענת האם. הבת פשוט לא מעוניינת בקשר עם אמה לאור ניסיון העבר. האשה הוציאה על דעתה מעל 100,000 ₪ עבור נסיעות לארה"ב, פניות לחוקרים פרטיים וכיו"ב. מדובר בהוצאה חריגה שלא עבור משק הבית המשותף ולא על דעת האיש ולכאורה כפי שהורחב בסיס האיזון ביחס לכספים שטען האיש שהוציא עבור משק הבית המשותף, כך גם ביחס לאשה צריך הדבר להיעשות. על כן, מהסך של 156,060 ₪ יש לנכות

50,000 ₪ (מחצית מ-100,000 ₪ שהשקיעה האשה לפי עדותה בעמ' 44 לפרוטוקול). השוני היחידי הוא שההסבר של האשה לעניין אפיק השימוש בכספים ידוע או מתקבל על הדעת יותר מהסברו של האיש לעניין הכספים שהוא משך. אך בכך עדיין אין כדי להצדיק שימוש בכספים על ידי האשה בייחוד שעה שרוב הוצאות משק הבית שולמו על ידי האיש.

53. באשר לכלי הרכב :

בעניין הטיוטה לא עלה בידי האשה להוכיח כי לא מדובר ברכב משותף ובהתאם לסעיף 9 לחוק עובדת רישום הרכב על שמה בלבד אינה מעלה או מורידה לעניין השיתוף. אני מקבל עדות האיש, כי מדובר ברכב שהצדדים רכשו יחד.

בעניין רכב המאזדה 2, הטענה של האיש היא, כי הרכב נרכש מכספי עזבון אביו המנוח אותם אמו העבירה אליו בהמחאה (43,000 ₪ מתוך 50,000 ₪ בסה"כ שהועברו). האשה צירפה מסמכי בית דין רבני המעידים על הסתלקות האיש מעזבון אביו המנוח לטובת אמו ולכן טוענת כי לא מדובר בנכס שקיבל האיש בירושה.

עם זאת, מקובלת עלי עמדת אמו של האיש, כי אכן העבירה במתנה כספים לבנה, כספים שבמקורם מהווים חלק מעזבון אביו המנוח ובכספים אלה הוא רכש את רכב המאזדה 2, (פרוטוקול דיון מיום 11/11/18 עמוד 45 שורה 8 עד עמוד 46 שורה 3) :

"ש. אחרי שבעלך נפטר כמה כסף נותר בחשבון?

ת. עבדנו קשה, 66 שנים חסכנו. לא בזבזנו כסף

ש. כמה כסף בחשבון?

ת. יש.

ש. כמה?

ת. יש לי.

ש. כמה כסף העברת לילדים?

ת. 50,000 ₪ לכל אחד. 50,000 ₪ לאיתן ו-50,000 ₪ לבת

ש. נשאר לך עוד כספים?

ת. בטח. עבדנו וחסכתי

ש. זה משמש לך לממן את המטפלת ולמחייה?

ת. כן.

ש. חוץ מהבית שאת גרה בו, יש לך עוד נכסים?

ת. לא.

לשאלת בית משפט

- ש. למה נתת לבן שלך כסף?
ת. נתתי לו 50 ולבת 50
ש. למה נתת?
ת. כי רציתי שהם יזכו קצת בירושה של אבא.
ש. וכמה השארית לך?
ת. נשאר ברוך השם.
ש. את עבדת במהלך השנים?
ת. בטח. אני ובעלי. עבדתי בניקיון במשק בית ובמשרד הרווחה.
ש. כל הפנסיה שיש לך כולל פנסיה פרטית כולל ביטוח לאומי?
ת. כן
ש. כמה פעמים את מקבלת מטפלת סיעודית?
ת. 3 פעמים. "

אציין עוד, כי ביחס לרכב המאזדה לא היה כל שימוש משותף מעולם, הוא נרכש על ידי האיש לבדו והוחזק על ידו בלעדית, דבר המלמד אף הוא על הכרה של האשה בכך שמדובר ברכוש נפרד של האיש.

על כן, אני קובע כי רכב הטויוטה משותף ורכב המאזדה אינו חלק מהרכוש המשותף.

54. בעניין תכולת הדירה, ושעה שרובה נותר ויישאר בשימושה של האשה וכאשר מקובלת עלי עדות האיש כי נטל מוצרים שקיבל במתנה ממקום עבודתו ומדובר בפרטי מיטלטלין לא יקרים יחסים, אין מקום לחייבו בהשבתם, אך מנגד ובשעה שהאיש כבר עבר לדירה אחרת, ריהט אותה וחי בה וממילא מדובר ביתרת תכולה ומיטלטלין שאינם ייקרי ערך, הרי ויתרת התכולה תישאר בידי האשה ללא תשלום תמורה לאיש.

55. לעניין 20,000 ₪ במזומן שטוענת האשה כי האיש גנב מהבית לא הובאו ראיות מעבר לעדות האשה שהיא עדות בעל אינטרס הזקוקה לתמיכה ראייתית שלא קיימת לאור הכחשת האיש והיעדר ראיות תומכות כלשהן מצדה. גם לא ברור מדוע היא שטוענת שנהג להחזיק כל השנים 100 ₪ בלבד בארנקה, לא הלכה לבנק למשך כספים, תיסע לארה"ב ותסתיר בבית 20,000 ₪ במזומן. רוצה לומר כי מדובר בטיעון המנוגד לחלוטין לכל קו המחשבה והילוך טענותיה של האשה ואינו סביר. מכל מקום, היא לא הביאה כל הוכחה למשיכת הסכום, שמירתו, הסבר

למשיכה, מועדים מדוייקים, מיקום ההסתרה בבית וכיו"ב פרטים. מפאת כל אלה, טענה זו נדחית.

ו. סיכום ותוצאה:

56. טענת האשה לאיזון בלתי שוויוני מכוח סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון נדחית, ברם יחד עם זאת, אני מרחיב בסיס האיזון מכוח סעיף 7 לחוק יחסי ממון וקובע כי "לרכוש האיש" יש להוסיף הסך של 162,183 ₪ שממנו מגיע מחצית לאשה וזאת לאור הברחות/משיכות כספים במזומן ללא הסבר ראוי מצד האיש ובניגוד להסכמתה או עמדתה של האשה.

57. מנגד, אני קובע כי 50,000 ₪ מתוך סך כולל של 100,000 ₪ שהאשה השקיעה לפי עדותה לצרכי איתור הבת ונסיעה לארה"ב ייזקפו לזכות האיש.

58. איזון בין הסכומים האמורים מראה כי מתוך חלקו של האיש בכספים המשותפים זכאית האשה לקבל גם 31,091.5 ₪.

59. רכב הטיוטה יישאר בבעלות האשה והיא מחוייבת לשלם לו מחצית שוויו נכון למועד הקובע לפי מחירון יצחק לוי.

60. רכב המאזדה יישאר בבעלות האיש ולא נחשב לרכוש משותף.

61. תכולת דירה ומיטלטלין שהאיש נטל יישארו אצלו ותכולת הדירה המשותפת תישאר אצל האב במלואה.

62. כל צד אמור ליטול מחשבון הבנק המשותף בבנק דיסקונט שמספרו 292761 הסך של 451,084 ₪ ולאור קביעותיי בסעיפים 56-58, תיטול האשה 482.175.5 ₪ ואילו האיש יקבל סך של 419,992 ₪.

63. בהתאם לחוות דעת המומחה – חלופה שקבועה בסעיף יא.2. אני מחייב האשה להעביר לאיש 589,416 ₪ לאיזון יתרות כספים נזילות.

64. ניתן בזה צו לפירוק שיתוף בדירה וכיוון ששני הצדדים מעוניינים בזכויות הבעלות, הנני מורה לב"כ הצדדים לערוך התמחרות בין הצדדים לצורך פירוק שיתוף בבית על בסיס חוות דעת השמאי (כמחיר פתיחה) כך שהצד שיציע ההצעה הגבוהה ביותר יזכה בזכויות הצד האחר וזאת בתוך 14 יום מהיום. ככל שהאשה תפסיד בהתמחרות היא תפנה הדירה תוך 30 יום ממועד כריתת הסכם המכר בין הצדדים בדבר העברת זכויות אגב גירושין.

65. בשעה שאין הסכמה על היוון זכויות פנסיוניות, פסיקתות לפי חוק חלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו תשע"ד-2014 בנוסח שהוכן על ידי המומחה ייחתמו בנפרד.

66. אין צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאות שכר טרחת בא כוחו.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ט, 02 מאי 2019, בהעדר הצדדים

שופט

זגורי,

אסף

סגן הנשיא לענייני משפחה

PsakDím[®]
אתר המשפט הישראלי